

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Det danske samfund er i løbet af de sidste 25 år blevet mere og mere inddraget i en internationalisering, som ligeledes har præget den politiske interesse for internationale forhold.

På baggrund heraf er der i denne periode oprettet følgende fem udenrigspolitiske forskningscentre m.v., som altovervejende finansieres af offentlige midler:

Dansk Udenrigspolitisk Institut (DUPI), Det Sikkerheds- og Nedrustningspolitiske Udvalg (SNU), Center for Freds- og Konfliktforskning (CFK), Center for Udviklingsforskning (CUF) og Det Danske Center for Menneskerettigheder (DCM).

Dansk Udenrigspolitisk Institut er en selvejende institution, hvis formål er at fremme dansk forskning i international politik. Instituttet iværksætter og samordner forskningsprojekter, virker som forbindelsesled mellem dansk og udenlandsk forskning samt bidrager til information og oplysningsvirksomhed omkring internationale forhold.

Det Sikkerheds- og Nedrustningspolitiske Udvalg har til formål løbende at følge den internationale udvikling med henblik på at vurdere Danmarks sikkerhedspolitiske situation og problemer omkring dansk sikkerhedspolitik i en bred politisk og økonomisk sammenhæng, at stimulere forskning og bidrage til informationsvirksomhed omkring sikkerheds- og nedrustningspolitiske spørgsmål samt at iværksætte analyser efter anmodning fra regeringen eller på eget initiativ.

Center for Freds- og Konfliktforskning blev etableret i 1984 for en 3-årig forsøgsperiode på baggrund af den dengang stigende oprustning og internationale spænding, og forsøgsperioden er foreløbig forlænget til udgangen af 1995.

Center for Udviklingsforskning er en sektorforskningsinstitution, som har til formål at udføre samfundsvidenskabelig udviklingsforskning, yde service og vejledning ved forskeruddannelse på området, tilbyde konsulentytelser samt bidrage til at stimulere interessen for og kendskabet til dansk og international forskning på området.

Det Danske Center for Menneskerettigheder er en selvejende institution med blandt andet det formål at skabe en selvstændig og uafhængig dansk forskningsindsats på menneskerettighedsområdet.

En række mindre forskningscentre og institutter beskæftiger sig således med internationale spørgsmål, og regeringen nedsatte i august 1990 et udvalg, der fik til opgave at undersøge mulighederne for en nærmere samordning af disse forskningscentre m.v.

Udvalget afgav rapport i juni 1991 og fremlagde i rapporten en række forslag, som sigter imod at skabe en mere hensigtsmæssig organisering af de fem berørte institutioner. Udvalgets grundlæggende opfattelse er, at oprettelse af et integreret dansk center for internationale studier, der skal dække alle opgaver, ud fra en helhedsbetragtning vil være at betragte som den optimale løsning på længere sigt.

I første omgang kan et integreret samarbejde mellem de tre institutter, der beskæftiger sig med det udenrigspolitiske felt, DUPI, SNU og CFK, medvirke til en mere hensigtsmæssig løsning af de samlede forskningsopgaver på området. Ved en fusionering af DUPI, SNU og CFK vil der kunne skabes en integreret institution for forskning og udredning inden for udenrigspolitikken, der vil udgøre en stærkere og størrelsesmæssigt mere hensigtsmæssig enhed til gavn for både faglig produktion og udadvendte aktiviteter, ikke mindst i internationale sammenhænge.

Denne nye institution, som foreslås kaldt Dansk Center for Internationale Studier (CIS), vil skulle dække de aktiviteter, der i dag varetages af DUPI, SNU og CFK.

Bistandspolitikken er imidlertid blevet en meget betydningsfuld del af dansk udenrigspolitik, og der er en voksende forståelse for, at menneskerettigheder hører med til forudsætningerne for udvikling. Center for Udviklingsforskning (CUF) og Det Danske Center for Menneskerettigheder (DCM) foreslås derfor at indgå i et nærmere samarbejde med CIS.

CUF og DCM foreslås indtil videre videreført i deres nuværende form, men forudsættes at flytte ind i samme bygning som det nyetablerede CIS. Et sådant bofællesskab mellem CIS, CUF og DCM kan